

HERFST OM DE HOEK

HERFSTBELEVING DICHTBIJ EN VOOR HET HELE GEZIN!

ROUTE 4,3 km

Introductie

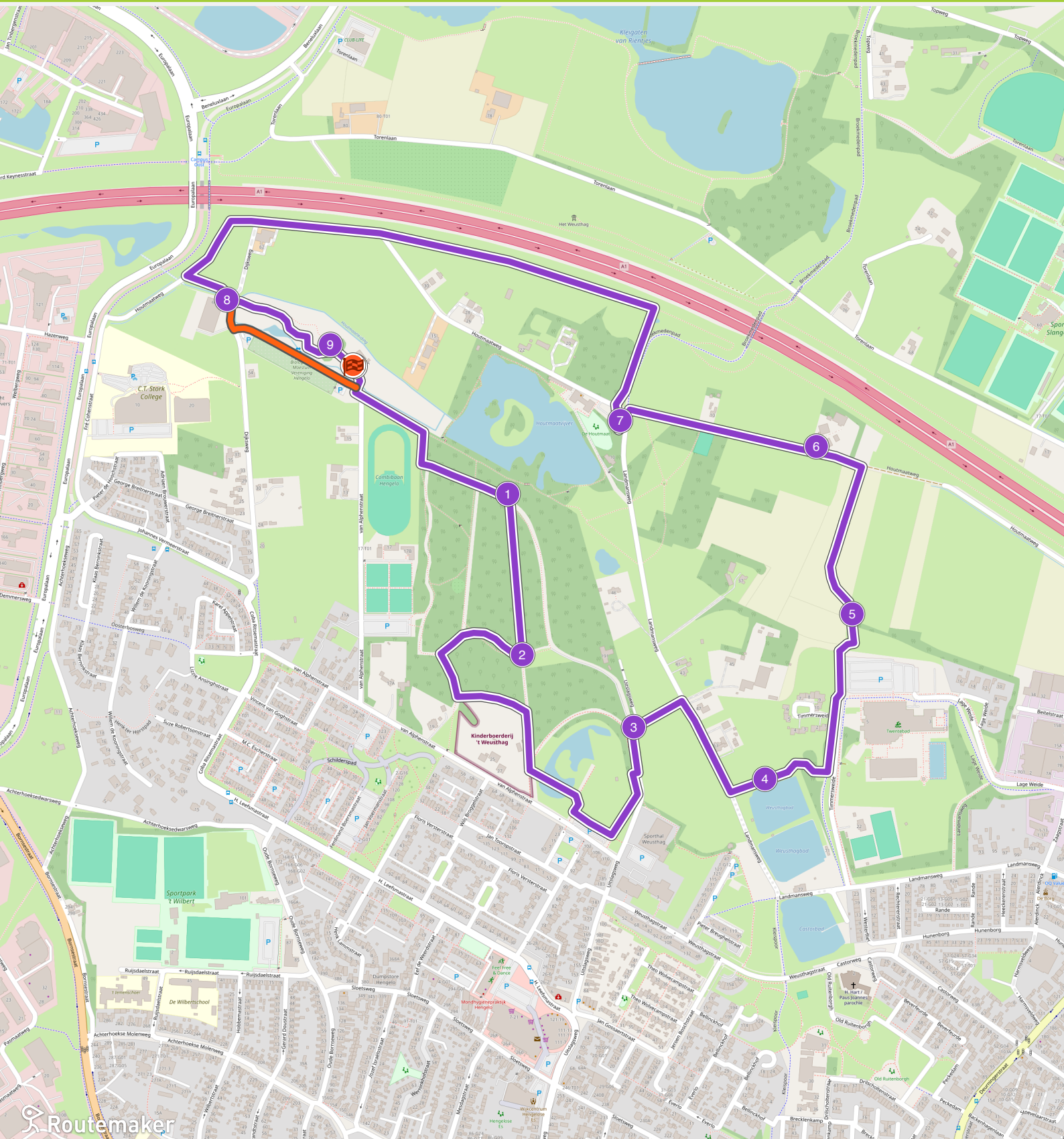
Het Weusthagpark in Hengelo kent verschillende plekken waarbij de natuur ineens heel dichtbij blijkt te zijn. Bossen, weides en tuinen geven een gevarieerd beeld en laten zien dat je niet ver hoeft te reizen om natuur tegen te komen. Kijk hoe de natuur in het Weusthagpark verandert in de herfst.

Route gemaakt door

Merel Leeuwerink (Werkgroep Educatie, IVN Hengelo)

Herfst om de Hoek

Herfstbeleving dichtbij en voor het hele gezin!

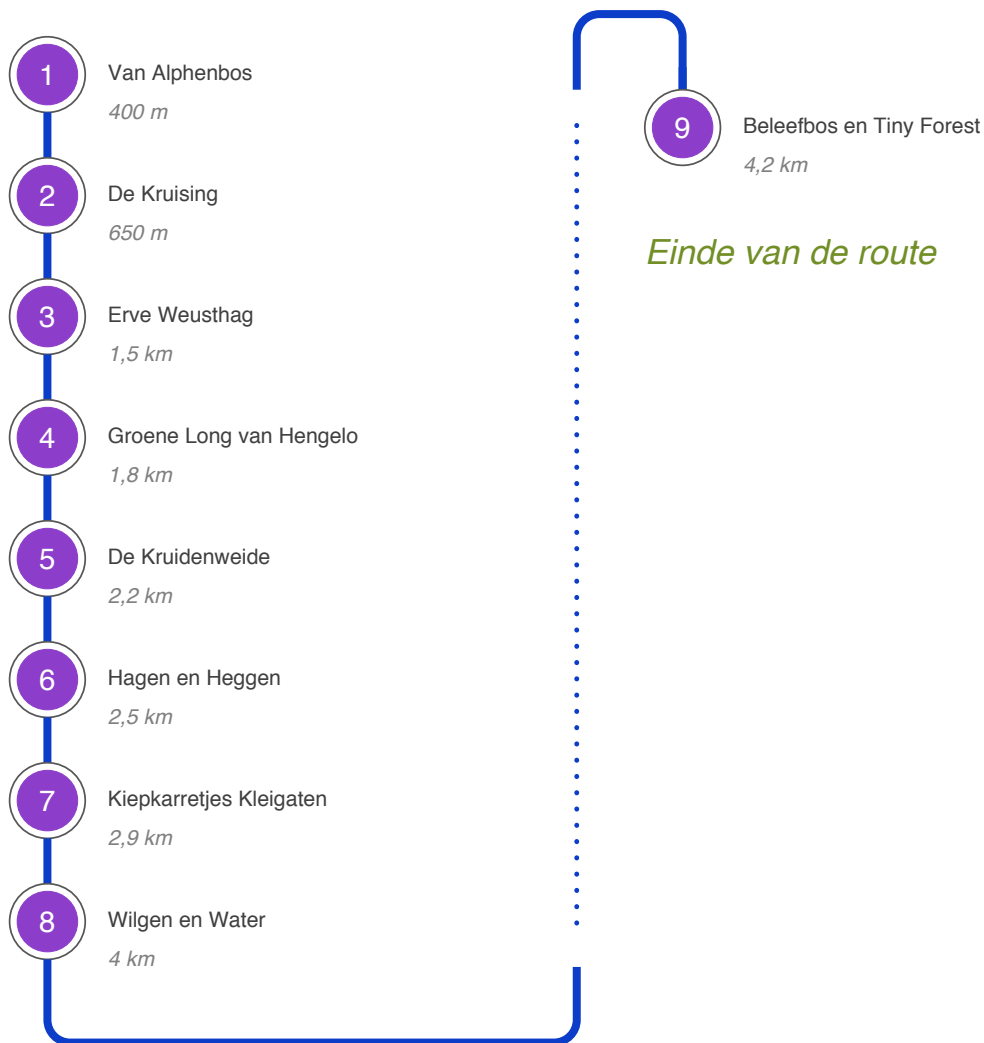
Herfst om de Hoek

Praktische informatie

Gedeeltelijk drassige paden (bij nat weer) Minder geschikt voor rolstoelen en kinderwagens Mogelijk ruiters aanwezig Toilet alleen aanwezig tijdens openingstijden Natuurcentrum Deel van de route niet toegestaan voor honden (alternatief pad beschikbaar), Honden dienen aangelijnd te zijn gedurende de gehele route Natuurcentrum is geopend op dinsdagochtend van 09.00 tot 12.00 uur

Naar de startlocatie

Startlocatie: Ingang Heemtuin en Natuurcentrum IVN Hengelo Van Alphenstraat 15a, Hengelo Kleine parkeerplaats op locatie. Ook grote parkeerplaats aanwezig bij tennisvereniging aan de Van Alphenstraat 17. Vanaf daar kunt u lopen naar het startpunt.

Herfst om de Hoek

4,3 km

1

Van Alphenbos

Van Alphenbos

Het Van Alphenbos is van oudsher bekend als wandelgelegenheid, speelgelegenheid en een plek om tijdens een warme dag rustig te zitten. In dit bos wonen en verblijven daarnaast gelukkig nog flink wat (zang-)vogels, amfibieën en kleine zoogdieren als de eekhoorn.

Daarnaast zijn er de bomen en struiken (bijna 60 verschillende soorten), die in belangrijke mate het beeld van het bos bepalen. Ook de wilde planten, paddenstoelen en mossen vormen een belangrijk onderdeel van het bos.

Bij het beheer van het Van Alphenbos wordt rekening gehouden met zowel de gebruiksmogelijkheden voor de bezoekers als de flora en fauna. Op een aantal locaties in het bos ligt de prioriteit bij de natuurontwikkeling. Hier mag de natuur echt natuur zijn.

Struiken met hun bloemen en bessen voor de bijen en vogels zijn hier belangrijk. Ook struiken en kleine bomen met doornen en stekels worden gespaard voor nestgelegenheid. Een groot verschil met het vroegere beheer is de omgang met snoeihout en dode bomen. Vroeger werd dat meestal verwijderd.

Tegenwoordig maken onderhoudsmedewerkers van het dode snoeihout echter takkenrillen. En de dode bomen in het bos blijven staan als zogenaamde "spechtenboom". Voor een gezond bos is dood hout erg belangrijk. Vogels gebruiken het als nestmateriaal of nestgelegenheid.

In het dikkere dode hout leggen insecten hun eieren, die weer als voedsel dienen voor de zangvogels. Ook voor paddenstoelen is dood hout belangrijk. Dood hout geeft dus leven aan het bos!

2

De Kruising

Bewoners van het bos

In dit bos kun je vaak eekhoorns zien. Ze rennen over de grond, klauteren een boom in en springen tussen takken heen en weer. Het zijn echte acrobaten die door hun scherpe lange nagels makkelijk kunnen klimmen. Bij het springen gebruiken ze de lange pluimstaart om in de lucht te sturen.

Ze maken hun nest boven in een boom, dicht bij de stam op minstens 6 meter boven de grond (je kunt de nesten het beste in de winter zoeken als er geen blad aan de boom zit).

Eekhoorns eten zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Belangrijk zijn zaden en vruchten zoals eikels en noten. Afhankelijk van het seizoen staan ook paddenstoelen, blad, boomknoppen, eieren, rupsen en jonge vogeltjes op het menu.

In de herfst verzamelt en (ver)stopt hij eikels en beukenootjes in de grond. Zo legt hij een voorraad aan voor de winterperiode. Door zijn goede reukvermogen vindt hij de meeste vruchten in de winter wel terug.

Het voedsel verzamelen ze vooral 's morgens vroeg en in de namiddag. De eekhoorn houdt geen winterslaap. Bij slecht weer schuilt en slaapt hij in zijn nest.

De overige vruchten blijven onder de grond en kunnen dan, met dank aan de eekhoorn, uitlopen als jonge eik of beuk.

Eekhoorn met voedsel

3

Erve Weusthag

Erve Weusthag en Hertenkamp

Zojuist bent je langs de boerderij van Erve Weusthag gelopen: een gezellige Twentse boerderij waar natuur, dieren, spelen en leren samenkomen. Of je nu komt voor een ontspannen wandeling, een kop koffie of een leuk uitje met (klein)kinderen, er is voor iedereen iets te beleven.

> ontdek meer op de volgende pagina

Op de boerderij wonen allerlei dieren, zoals geiten, schapen, varkens, kippen, een ezel en een minipaard. Bezoekers kunnen de dieren van dichtbij bekijken en tegelijkertijd meer leren over het leven op de boerderij, dierenverzorging, biodiversiteit en gezond voedsel. Nu sta je bij de edelherten.

Edelherten

Voor edelherten is de herfst een van de spannendste tijden van het jaar: dan begint de bronstijd. De mannetjes, ook wel hertenbokken genoemd, gaan op zoek naar vrouwtjes. Ze laten dan indrukwekkende burlgeluiden horen: luide, diepe roepen die soms kilometers ver te horen zijn.

De mannetjes proberen een groep vrouwtjes (hindes) bij elkaar te houden. Soms moeten ze daarvoor concurreren met andere mannetjes. Ze imponeren elkaar met hun grootte, gewei en burlgeluiden. Af en toe komt het tot een gevecht waarbij de geweien tegen elkaar botsen.

Wist je dat? Het gewei van een edelhert elk jaar opnieuw groeit? Na de winter werpen mannelijke edelherten hun gewei af, waarna er in het voorjaar weer een nieuw gewei groeit. Dat maakt het gewei tot een van de snelst groeiende botstructuren in de natuur!

Edelherten

Groene Long van Hengelo

De Groene Long van Hengelo

Het Weusthagpark bestaat dus onder anderen uit het Natuurcentrum, het Van Alphenbos en de kinderboerderij. Allemaal plekken die met natuur te maken hebben. Daarom wordt Het Weusthagpark ookwel de groene long van Hengelo genoemd.

Je staat nu bij een van de weides in het park. In de herfst heb je kans om dieren te spotten die druk bezig zijn met het verzamelen van voedsel. Zo kun je bijvoorbeeld de buizerd zien zitten op een paaltje, hek of boom. Vanaf zo'n uitkijkpost speurt de buizerd de weide af naar dieren die bewegen.

In weides jaagt de buizerd graag op veldmuizen en andere kleine knaagdieren. Nadat het gras is gemaaid of korter wordt, zijn deze dieren beter zichtbaar. Daardoor kan de buizerd ze makkelijker vangen.

Buizerds leggen geen voedselvoorraad aan. In plaats daarvan zorgen ze ervoor dat ze sterk en gezond blijven door voldoende te eten. Hun verenkleed helpt hen warm te blijven tijdens koud en nat herfstweer.

5

De Kruidenweide

De Kruidenweide

Je staat nu midden-op de Kruidenweide. Ook deze weide maakt deel uit van het Weusthagpark. Op de kruidenweide kun je onder anderen de haas tegenkomen.

Als de dagen korter worden en de bladeren van kleur veranderen, maakt de haas zich klaar voor de winter. Op kruidenweiden en graslanden zoekt hij naar smakelijke kruiden, grassen en planten. Hij eet extra veel, zodat hij genoeg energie heeft voor de koude maanden.

Ondertussen groeit er een dikkere vacht die hem warm houdt. Overdag rust de haas vaak verborgen tussen het gras. Met zijn lange oren luistert hij goed naar geluiden in de omgeving. Komt er gevaar aan? Dan kan hij razendsnel wegspringen.

Anders dan sommige dieren houdt de haas geen winterslaap. Ook in de winter blijft hij actief en gaat hij elke dag op zoek naar voedsel. Daarom zie je hazen vaak in de herfst druk bezig op zoek naar een goede maaltijd.

Hagen en Heggen

Haag of heg?

Langs het pad dat je nu gaat lopen kom je zowel heggen als hagen tegen. Ookal hebben ze bijna dezelfde naam, ze zien er net iets anders uit.

Een heg uitgegroeide struiken en heesters met bloesems en bessen. Ze worden maximaal 1 keer per jaar gesnoeid. Een heg is vaak meer natuurlijk en bestaat uit verschillende soorten struiken en planten door elkaar. Het doel van een heg is vaak dubbel: zowel voor afscheiding als voor biodiversiteit.

Een haag is een rij struiken die netjes in vorm wordt geknipt. Meestal wordt een haag een paar keer per jaar gesnoeid, zodat hij strak en verzorgd blijft. Vaak bestaat een haag uit één soort plant, zoals beuk, liguster of buxus.

Hagen worden gebruikt als een natuurlijke afscheiding. Ze kunnen bijvoorbeeld een tuin in verschillende delen verdelen of ervoor zorgen dat mensen niet zomaar naar binnen kunnen kijken. Omdat een haag netjes en recht wordt gehouden, geeft hij een tuin vaak een verzorgde en geordende uitstraling.

Zowel een heg als een haag worden door veel dieren gebruikt als schuilplek. Vooral vogels zijn er dol op omdat roofdieren ze niet goed kunnen zien en ze beschut zijn tegen wind en regen. Kun jij langs het pad aanwijzen waar heggen staan en waar hagen staan?

Kiepkarretjes Kleigaten

Kiepkarretjes en kleigaten

Je staat voor twee kiepkarretjes. Deze karretjes reden vroeger op en af door Hengelo om klei vanuit de kleigaten te vervoeren naar de fabriek. Daar maakten ze (bak)stenen van de klei.

Deze kiepkarretjes werden ook wel 'lorries' genoemd. Ze werden getrokken door een locomotiefje en reden op een speciaal smal spoor. De klei werd uit zogenaamde kleigaten gehaald. Deze kleigaten kun je nog steeds terugvinden in Hengelo. Deze wandeling gaat daar helaas niet langs.

Hoewel dit punt niet veel met de herfst te maken heeft is het wel een mooie plek langs deze route die een stukje geschiedenis van Hengelo laat zien.

Wilgen en Water

Wilgen en Water

Op de plek waar je staat kun je een aantal wilgen op een rij zien. Deze bomen zie je vaak langs het water staan. Het zijn bomen die van oorsprong voorkomen in Nederland. Daarom zijn ze erg belangrijk voor dieren die in Nederland voorkomen.

Kun jij de gaten in de stam van de wilgen zien? Die zijn gemaakt door spechten. Hier is dat vooral de grote bonte specht. Die hakt met zijn sterke snavel een nestholte uit in het hout. Daarin legt hij zijn eieren en groeien de jongen op. Zo'n nestholte is dus eigenlijk een kamer in de boom.

Andere gaten zijn hakgaten. Die maakt de specht om insecten uit het hout te halen, want onder de schors zitten vaak larven verstopt. Leuk detail: hier in de omgeving is ook de middelste bonte specht gehoord. Die lijkt op de grote bonte, maar is een stuk zeldzamer.

Grote bonte specht

De route wordt vervolgd door het Beleefbos. Het Beleefbos is een speelplek, daarom zijn honden officieel niet toegestaan hier (ook niet aangelijnd). Heeft u een hond mee? Neem dan het alternatieve pad (zoals aangegeven in de app).

Beleefbos en Tiny Forest

Bewoners van het Beleefbos

De route heeft je gebracht in het Beleefbos. Dit is een plek voor kinderen om te spelen en ravotten. Misschien bouw jij wel een hele mooie hut van takken of ga je over de stapstenen naar de overkant van de beek.

Ook in het Beleefbos zijn er dierlijke bewoners. Elk jaar komt hier een torenvalkpaar. Dit paar heeft elk jaar jongen heeft gekregen. Voor deze torenvalken is een speciale nestkast opgehangen. Kun jij deze nestkast spotten in het bos? Let goed op hoe de nestkast eruit ziet op de foto.

Torenvalken eten vooral muizen, bijvoorbeeld veldmuizen. Die kunnen ze vanaf grote hoogte al zien. Hun ogen zijn namelijk heel scherp. Als ze een muis zien, laten ze zich naar beneden vallen en grijpen hem met hun klauwen.

